

Abstrakt:

Dizertační práce se zabývá historickými monografiemi měst, které byly publikovány v letech 1860-1900 v českém, německém a polském jazyce, a vztahovaly se k městům v Čechách, na Moravě a v Haliči. Ve srovnávací perspektivě se zaměřuje na sociální rozměr těchto knih, a to z hlediska lokální a národní identity. Vychází z předpokladu, že lokální městské dějepisy formovaly především lokální identitu, zároveň však vytváří hypotézu, že nacionalizace společnosti v 19. století měla zásadní vliv na lokální městské dějepisectví.

První kapitola ukazuje, že městská dějepisectví v jednotlivých regionálně-jazykových prostředích se vyvíjela nerovnoměrně, přičemž jednou z příčin byl odlišný význam měst a městské minulosti v národním myšlení. Následující kapitola rozebírá městské monografie jako knihy. Ptá se, kdo psal městské dějepisy, s jakými záměry a pro jaké čtenářstvo. Ukazuje, že knihy zastávaly dvojí úlohu: sloužily místním účelům a zároveň byly začleněny do národního programu.

Zbylé dvě kapitoly se zabývají rozborem historických reprezentací. Čtvrtá kapitola srovnává dějepisy z hlediska periodizace městské minulosti. Potvrzuje, že národní historický rámec se výrazně prosadil do psaní o městských dějinách. Kapitola pátá zkoumá historické texty z perspektivy tématu rozkvětu a úpadku. Zabývá se otázkou, jakou roli hrálo toto téma v konstrukci lokální identity.